

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

248. An ex matrimonio nullo oriatur impedimentu[m] publicae honestatis.
Ex p. 9. tr. 6. Misc. 1. r. 49. aliàs 50. p. 489.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

sufficiens necessitas celebrandi in Ecclesia polluta.

6. Colligitur tertio, publicum in hac re dici, non quod iuridicè probari possit, sed quod vel ipsa confessione rei in iudicio, aut evidentiâ facti in multorum notitiam devenit, & est quasi diffamata Ecclesia, & denigrata eius reverentia, vt communiter docent Doctores. Vnde si duo, vel tres, aut pauci homines scirent pollutionem, vel emissionem seminis in loco sacro admittam, adhuc neque egeret reconciliatione, neque esset speciale sacrilegij peccatum.

7. Colligitur quarto, pollui Ecclesiam dicto actu publico factò tantum intra corpus Ecclesie, & non factò in turri, nec in cubiculis corpori Ecclesie adherentibus, nec in cellulis, seu tribunis, ex quibus Principes, qui domos Ecclesie coniunctas habent, audiunt sacrum, nec in Sacrificiis. Huc vsque Perez.

8. Ex his à fortiori reprobando veniunt Paludanus 4. dist. 18. q. 8. art. 4. n. 20. D. Antoninus 3. p. tit. 1. cap. 20. §. 2. Caiet. verbo, Matrimonium cap. ult. vers. 6. Nau. c. 16. n. 32. Viuald. de Mari. vbi de debito coniugali n. 62. Armilla verbo debiti n. 7. Valent. to. 4. disp. 10. generali q. 6. punct. 2. §. 7. Grassis in decis. cap. 48. n. 26. Toletus lib. 5. c. 8. n. 14. Quos omnes, & alios referit pro hac parte Sanchez n. 9. & Basilus n. 12. asserentes quod etiam sit morale peccatum, dictus coniugalis actus exercitus in Ecclesia in casu necessitatis, v. g. quando coniuges diu sunt intra illam inclusi.

9. Sed contrarium dicendum est, nempe non esse mortale in proposito casu talem actum in Ecclesia exerceri. Quia probabilis est, Ecclesiam in casu necessitatis nolle obligare coniuges ad abstinendum: sic Suarez 3. p. q. 83. art. 3. disp. 81. sect. 4. Henric. lib. 9. de Missa c. 27. n. 5. & l. 11. c. 16. n. 4. Petrus Ledefina de matr. q. 64. art. 7. concl. 1. & in sum. tra. de Eucl. a. cap. 10. diff. 1. Bartholomaeus de Ledefina, Silvester, Castro Palaus, quos, & alios vsque ad 27. Doctores refert, & sequitur Sanchez loco citato n. 12.

RESOL. CCXLVIII.

An ex matrimonio nullo oriatur impedimentum publicæ honestatis? Ex part. 9. tit. 6. Ref. 49. aliàs 50.

§. 1. **R**espondeo affirmatiuè, dummodo non sit ex defectu consensus: quidquid asserant Nauarrus, Couarruias, & Lopez, quorum opinio ante declarationem contrariam Sedis Apostolicæ, probabilis videbatur: hodie tamen minimè est vera, vel probabilis, nec tenenda vllò modo; sed contraria, nempe, id minimè esse correctum, sed adhuc stare, & idè oriri ex matrimonio rato irritò quacunq; ex causa, præterquam defectus consensus, hoc impedimentum, vt nuncupatim declarauit Pius V. Summus Pontifex in suo Motu proprio, incip. Ad Romanum spectat, &c. anno 1568. vbi quòd, cum multi dubitauerint, an Decretum Concilij Tridentini sess. 24. de matrim. c. 3 intelligatur de sponsalibus de futuro, vel etiam de matrimonio de presenti non consummato, sic ait: *Authoritate Apostolica tenore presentis declaramus, & definimus, Decretum Concilij, huiusmodi omnino intelligendum esse, & procedere in sponsalibus de futuro duntaxat, non autem in matrimonio (sic vt præfertur) contracto: sed in eo durare adhuc impedimentum in omnibus illis casibus, & gradibus, quibus de iure veteri ante prædictum Decretum Concilij, introductum erat.* Ita obseruat Nauar. in Manual. Latin. cap. 22. n. 57. Henriquez lib. 12. de matrim. c. 10. n. 2. Gregorius de Valentia 4. part. disp. 10. quest. 5. punct. 3. Vbi de impedimento publicæ honestatis, & Thomas Sanchez lib. 7. disp. 70. n. 5. vbi addit, sibi non placere temperamentum, quod adhibet Emmanuel Sa verb. Matrim.

n. 12. vbi ait: [Si id matrimonium irritum sit occultum, aut manifestum sit, fuisse irritum, non oriri impedimentum.] & numeris seqq. Sanchez. vbi supra, alia declarat, & deducit in proposito vtilia apud ipsum videnda.

2. Sed, his non obstantibus, nouissimè Texeda in Theol. mor. to. 2. lib. 4. tit. 2. §. 7. contr. 2. n. 24. nititur adhuc sententiam Couarruias defendere: sic enim ait: [Nihilominus existimo dicendù: ex matrimonio irritò adhuc non oriri impedimentum publicæ honestatis: quod tamen affirmo sub correctione, & saluo meliori iudicio: Et ratio mea est: quia Pontifex, quòdo dixit: *Sed in eo durare adhuc impedimentum in omnibus illis casibus, &c.* nò loquitur de matrimonio valido absoluto. Et potest deduci non contèndenda ratio ad hoc affirmandù: quia Pontifex loquitur de matrimonio, secundum quod de illo agitur in iure veteri ante Decretum Trident. vt manifestant illa verba: *In omnibus illis casibus, & gradibus, quibus de iure veteri ante dictum Decretum, &c.* Ergo, cum in iure veteri solum agatur de sponsalibus irritis circa prædictum impedimentum, & non de matrimonio, vt constat ex d. cap. vnicò, de spons. in 6. si Summus Pontifex loquitur secundum ius antiquum, ergo, cum ibi nihil agatur de matrimonio irritò, sed de matrimonio valido; imò nec de matrimonio, sed tantum de sponsalibus; iuxta Pontificis intentionem dicendum est, solum ex matrimonio valido oriri iustitiæ publicæ honestatis impedimentum.] Ita ille Verùm hanc sententiam Texeda nullatenus sustinendam esse puto; & præter Doctores citatos illam refellit Castro Palaus tom. 4. disp. 4. punct. 10. n. 5. & Pontius lib. 7. cap. 35. num. 3.

RESOL. CCXLIX.

An ex matrimonio clandestino oriatur impedimentum publicæ honestatis?

Ex quo infertur hoc impedimentum publicæ honestatis non contrahi ab infidelibus, vnde si quis sponsalia in infidelitate cum aliqua contraxisset, eaque obisset ante matrimonium consummatum, conuersus posset eius sororem in uxorem accipere? Ex p. 9. tit. 6. & Misc. 1. Ref. 52. alias 53.

§. 1. **A**D hoc dubium sic respondet Ioan. Præpositus in 3. part. q. 7. de impedim. dirim. dub. 14. n. 123. ait enim: [Petes, an ex matrimonio clandestino oriatur hoc impedimentum, vbi Tridentinum receptum est: Rebilius 3. p. de oblig. post lib. 4. sect. 5. n. 102. ponit Congregationis declarationem in hæc verba: *Præsupposita declaratione per Constitutionem S. D. N. Pij V. super hoc decreto, censuit Congregatio oriri hoc impedimentum publicæ honestatis ex sponsalibus per verba de presenti etiam nulliter contractis, omiſsa forma Decreti Concilij Trid. c. 1. huius sessionis.* Respondetur, non videri oriri: & dico, hanc declarationem non videri ita certam, quam etiam plures alij Collectores non habent. Certè si tale matrimonium, ne quidem vim sponsalium de futuro fortitur; non potest ex hoc capite impedimentum oriri. Non oritur etiam iure antiquo ex matrimonio inualido; cum nullo Canone, vel etiam consuetudine, de qua constet, hoc impedimentum oriatur ex matrimonio irritò. Nec etiam oritur iure Trident. quia nullibi in Tridentino extat huiusmodi constitutio.

2. Dices: Pius V. videtur declarasse hoc impedimentum oriri ex matrimonio inualido, vt patet ex Constitutione, Ad Romanum edita anno 1568. quæ refertur tit. 1. lib. 4. Septimi Decretalium cap. 2. Respondetur negatiuè: solum enim in genere statuit, & declarat, dispositionem e. 3. citati Concilij Trident. non intel-

ligi